

Напрямок: стратегічні орієнтири соціальної складової сталого розвитку

*Баранова Н.С.,
студентка 4 курсу, спеціальності соціальна робота, факультету соціології і управління,
Запорізького національного університету, м. Запоріжжя.*

*Науковий керівник:
Масюк О. П., кандидат філософських наук, доцент кафедри соціології та управління
Запорізького національного університету.*

СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА МОЛОДІ ЯК ФУНДАМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

В структурі українського суспільства, молодь, як досить велика соціально-демографічна група, посідає особливе місце та відіграє значну роль у житті держави. І хоча молодь є вразливою з одного боку, вона має найбільший соціальний, професійний та життєвий потенціал для збалансованого суспільного розвитку.

Перед сучасною молоддю відкривається можливість самостійного вибору способу дії, стилю життя, що є найбільш значущим для суспільних змін. Проблеми з якими стикається молодь верстви населення, та складність їх вирішення, потребують трансформації молодіжної політики, через налагодження системи соціальної підтримки.

Проблематика державної молодіжної політики вивчалася завжди. З переходом українського суспільства до демократичного ладу, стало розповсюдженим дослідження проблем молоді та шляхів їх подолання. Вагоме значення в цій сфері мають наукові роботи Коваль Г. В. та Лібанової Е. М. У своїх напрацюваннях вони висвітлили основні проблеми молоді в Україні, зазначає їх актуальність. Зокрема, Е.М. Лібанова у своїй монографії окрім теоретичних засад запропонувала основні шляхи модернізації та напрямки розвитку державної молодіжної політики в Україні. Висвітлила правові аспекти розвитку інституту соціальної підтримки та проаналізувала основні її види у своїй роботі Л.П. Шумна.

Метою наукового дослідження виступає визначення основних проблем молоді, та шляхів подолання їх через систему соціальної підтримки, як фундаментна сталого розвитку України.

Молодь – це активний суб'єкт, що виступає спадкоємцем матеріального і духовного багатства суспільства. В українському законодавстві молоддю вважаються громадяни віком від 14 до 35 років. При цьому, молодь розглядається як наступниця та продовжувач суспільного розвитку країни.

В умовах погіршення соціально-економічного стану держави сучасна молодь заткнулась зі значною кількістю проблем, що унеможливають сталий розвиток суспільства. Ця категорія осіб виключена з основного циклу виробництва суспільних благ дезорієнтована у виборі конструктивної моделі суспільного життя.

Економічні негаразди в країні суттєво вплинули на рівень життя та соціальне становище молодих людей. Аналіз зайнятості молоді свідчить, що ситуація на ринку праці є доволі нестабільною внаслідок високого рівня економічної неактивності молоді. Залишається не вирішеною проблема невідповідності потреб ринку праці та системі фахової освіти. На законодавчому рівні забезпечено розвиток альтернативних форм включення молоді у ринок праці, однак цей напрям потребує вдосконалення у вигляді виховання вільного підприємницького духу у цієї категорії осіб.

Для держави актуальними залишаються питання формування серед молоді здорового способу життя. Впровадження програм із формування здорового способу життя та профілактики захворювання залишатимуться актуальною темою.

В сучасних умовах українська молодь є однією з найуразливіших в економічному та найбезправніших у соціально-правовому відношенні категорією осіб. Вона живе в умовах підвищеної соціальної напруги і психологічного дискомфорту. Внаслідок цього в молодіжному середовищі поширюються наркоманія, токсикоманія, алкоголізм, проституція та інші деструктивні явища. Різноманіття проблем молоді сприяє до її відчуження від суспільних норм, та розповсюдження деструктивних впливів серед мас. Втрачаючи віру у свої сили та намагаючись відвернутись від проблем молодь часто вступає до нетрадиційних релігійних організацій, які впливають як психологічно та фізично.

Єдиний шлях виходу України на траєкторію сталого розвитку є підвищення добробуту молодих людей, зокрема, трансформація соціальної підтримки. В Україні надання соціальної підтримки відбувається у вигляді матеріальної допомоги, соціального обслуговування та різноманітних пільг.

Метою молодіжної політики у сфері соціальної підтримки населення на даний період: пом'якшення негативних наслідків економічної незабезпеченості, зниження соціальної нерівності; підвищення

ефективності соціального захисту і надання інших форм допомоги активній молоді; розширення ринку праці і підвищення якості соціальних послуг, що надаються для забезпечення свободи вибору молоді.

Найбільше уваги потребують такі напрями: економічний розвиток молодих сімей; забезпечення зайнятості молоді; розвиток сфери освіти та виховання; підтримка молодих людей у кризових ситуаціях; реалізація творчих умінь та здібностей молоді; профілактика деструктивної поведінки, небезпечних захворювань; підтримка молодіжних громадських об'єднань і організацій.

Незважаючи на значні здобутки у цій сфері, існують значні проблеми, які, в першу чергу, пов'язані з недостатнім її фінансуванням. Фінансова та економічна криза останніх років ускладнила економічну та політичну ситуацію в країні, загострила соціальні проблеми молоді. Ситуація ускладнюється ще й тим, що нині не завжди відповідають реаліям пріоритети, закладені у схему реалізації державної молодіжної політики. Отож, молодіжна політика має передбачати як виділення значних матеріальних коштів із державного бюджету, але й на створення у молоді, батьків стимулів до інвестування в особистий розвиток.

Одним із напрямків сталого розвитку суспільства виступає децентралізація українського суспільства. Місцеве самоуправління виступає гарантом публічних та соціальних відносин, стосується це і молоді. На місцевому рівні громада бере на себе відповідальність за молоде покоління їх розвиток та соціальний захист. Децентралізація сприяє залучення молодих людей до життя в громаді, активна молодіжна політика має на меті надання робочих місць молоді, залучення до активної життєвої позиції. Місцеве самоуправління зацікавлене в тому, що молоді люди не покидали свої громади, та не мігрували до великих міст.

Тому саме на місцевому рівні необхідно здійснювати заходи соціального захисту молодих людей. Саме на такому рівні можливе максимальне вирішення проблем, ніж на загальнодержавному. Основними напрямки соціального захисту населення в умовах децентралізації мають бути: надання дітям шкільного віку достатнього рівня освіти; забезпечення дозвілля молоді через організацію місцевого творчого, спортивного самоврядування; організацію підприємницької діяльності та розвитку інфраструктури в громаді, що сприятиме створенню нових робочих місць для молоді; розширення заходів профілактики та реабілітації на місцевому рівні, через залучення громадськості для усестороннього вирішення проблем молоді.

Отже, державна молодіжна політика, зважаючи на сучасний рівень розвитку, потребує систематичного удосконалення. Державна політика направлена на молодь має бути не епізодичним, а постійним процесом. Надалі її слід здійснювати за всіма тими основними, стратегічними напрямками, визначеними нормативно-правовими актами попереднього етапу її впровадження в Україні, зокрема через систему децентралізації. Крім того, вона має бути спрямована на вирішення актуальних проблем в сфері молодіжного здоров'я та працевлаштування.

Таким чином для забезпечення сталого розвитку України важливим є усвідомлення того, що формування й реалізація соціальна підтримка молоді має бути не епізодичною, а постійним процесом. Поглибленого вивчення та більш широкого застосування потребує міжнародний досвід реалізації молодіжної політики за різними її напрямками. Важливим уявляється також активне заохочення молоді до участі в суспільному житті на місцевому рівні в умовах децентралізації.

Серед інших напрямів соціальної підтримки, що наразі потребують пильної уваги держави й громади, слід також виділити: підтримку молоді у соціально-трудої сфері та у сфері освіти й виховання; профілактику девіантної поведінки у молодіжному середовищі; житлову та сімейну молодіжну політику; підтримку молодіжних громадських об'єднань і організацій.

Сталий розвиток України в першу чергу пов'язаний з реалізації українською молоддю свого важливого суспільного призначення – провідника демографічного, соціально-економічного, політичного та духовного поступу, визначального чинника перетворень, адекватних назрілим потребам і викликам часу.

Відомості про автора:

Баранова Наталія Сергіївна - студентка 4 курсу, спеціальності соціальна робота, факультету соціології і управління, Запорізького національного університету, м. Запоріжжя

наукові інтереси: соціальна робота, соціологія, філософія;

Телефон: 380956583744

e-mail: nata337baranova@gmail.com